STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
L. A. GEELHOEDA
přednesené dne 13. července 2006 [1]

I – Úvod

1. V projednávané věci je Soudní dvůr žádán, aby rozhodl o výkladu čl. 4 odst. 2a a článku 10a, ve spojení s přílohou IIa nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 [2] (dále jen „nařízení č. 1408/71"). Cour de cassation (Francie) by chtěl konkrétněji vědět, zda doplňkový příspěvek z Fonds national de solidarité uvedený v příloze IIa nařízení č. 1408/71 má zvláštní a nepříspěvkovou povahu ve smyslu čl. 4 odst. 2a tohoto nařízení.

1 — Původní jazyk: nizozemština.

2 — Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3.

II – Použitelná právní ustanovení

A – *Právní předpisy Společenství*

2. Článek 4 odst. 1 nařízení č. 1408/71 z hlediska pro nás relevantního stanoví:

„Toto nařízení se vztahuje na všechny právní předpisy týkající se těchto odvětví sociálního zabezpečení:

[...]

c) dávky ve stáří;

[...]"

3. Článek 4 odst. 2a, vložený nařízením (EHS) č. 1247/92 [3], zní následovně:

„Toto nařízení se vztahuje také na zvláštní nepříspěvkové dávky stanovené v rámci jiných právních předpisů nebo jiného systému, než které jsou uvedeny v odstavci 1 nebo vyloučeny na základě odstavce 4, pokud jsou tyto dávky určeny:

a) buď k zajištění pomocného, doplňkového nebo vedlejšího krytí případů odpovídajících odvětvím sociálního zabezpečení uvedeným v odst. 1 písm. a) až h), nebo

b) výhradně k zajištění zvláštní ochrany pro zdravotně postižené."

4. Článek 4 odst. 4 z hlediska pro nás relevantního stanoví:

„Toto nařízení se nevztahuje na sociální pomoc a lékařskou péči [...]."

5. Článek 10 odst. 1, který upravuje zrušení ustanovení o bydlišti, zní následovně:

„Není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, invalidní, starobní a pozůstalostní peněžité dávky, důchody z pracovních úrazů a nemocí z povolání a pohřebné získané podle právních předpisů jednoho nebo více členských států nepodléhají žádnému snížení, úpravám, pozastavení, odnětí ani konfiskaci z důvodu skutečnosti, že příjemce má bydliště na území jiného členského státu, než ve kterém má sídlo instituce příslušná pro jejich vyplácení."

6. Článek 10a nařízení č. 1408/71 [4] stanoví:

„Zvláštní nepříspěvkové dávky

1. Aniž je dotčen článek 10 a hlava III, jsou osobám, na které se vztahuje toto nařízení, přiznány zvláštní nepříspěvkové peněžité dávky uvedené v čl. 4 odst. 2a výhradně na území členského státu, ve kterém mají

3 — Nařízení Rady ze dne 30. dubna 1992, kterým se mění nařízení č. 1408/71 (Úř. věst. L 136, s. 1; Zvl. vyd. 05/02, s. 41).

4 — Vložený nařízením č. 1247/92.

bydliště, v souladu s právními předpisy tohoto státu za předpokladu, že jsou tyto dávky uvedeny v příloze IIa. Dávky poskytuje instituce místa bydliště na vlastní náklady."

7. Příloha IIa, připojená k nařízení při vložení čl. 4 odst. 2a a článku 10a je nazvaná „Zvláštní nepříspěvkové dávky (článek 10a nařízení)". V této příloze bod „E. Francie" pod písmenem a) uvádí:

„Doplňkové příspěvky z Národního fondu solidarity [Fonds national de solidarité] (zákon ze dne 30. června 1956)".

B – *Vnitrostátní právní úprava*

8. Francouzská republika zřídila v roce 1956 Fonds national de solidarité (dále jen „FNS") za účelem rozvoje globální politiky směřující k poskytování lepší ochrany starým osobám, a to zejména zvýšením důchodů a příspěvků ve stáří. Z FNS se dne 1. ledna 1994 stal Fonds de solidarité vieillesse (dále jen „FSV"). Tento fond přiznává doplňkové příspěvky příjemcům příspěvků ve stáří a invaliditě s nedostatečnými příjmy.

9. Podmínky pro přiznání těchto příspěvků jsou stanoveny v článcích L 815-1 až L 815-11 code de la sécurité sociale (zákoník sociálního zabezpečení) (dále jen „CSS"). V souladu s těmito ustanoveními se tento doplňkový příspěvek přizná dotyčné osobě bez ohledu na to, zda byla předtím zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná. Jedná se o příspěvek doplňující příjmy jakékoli povahy, včetně příspěvkových dávek, až do úrovně považované za nezbytnou s ohledem na životní náklady ve Francii. Článek L 815-11 krom toho stanoví, že osoby, které změní své bydliště mimo francouzské území, ztrácí nárok na dotčený doplňkový příspěvek [5].

III – Skutkový stav a řízení

10. Žalobce ve sporu v původním řízení, José Perez Naranjo, narozený dne 27. září 1931, má španělskou státní příslušnost

5 — Viz rovněž zprávy k jednání předcházející rozsudkům ze dne 24. února 1987, Giletti a další (379/85 až 381/85 a 93/86, Recueil, s. 955) a ze dne 12. července 1990, Komise v. Francie (C-236/88, Recueil, s. I-3163).

a v současné době má bydliště ve Španělsku. V letech 1957 až 1964 pracoval ve Francii. Od 1. listopadu 1991 je poživatelem starobního důchodu podle francouzského důchodového systému.

11. Žalobce požádal o vyplacení doplňkového příspěvku z FNS, který mu byl rozhodnutím ze dne 5. srpna 1999 zamítnut. Žalobce podal proti tomuto zamítavému rozhodnutí odvolání u Cour d'appel, který odvolání J. Perez Naranja zamítl s odůvodněním, že sporný doplňkový příspěvek představuje zvláštní nepříspěvkovou dávku ve smyslu článku 10a nařízení č. 1408/71, která nemůže být v souladu s tímto článkem přiznána osobě mající své obvyklé bydliště v jiném členském státu než ve Francouzské republice.

12. Žalobce tedy podal kasační opravný prostředek ke Cour de cassation, který přerušil řízení v projednávané věci a položil Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Má být právo Společenství vykládáno v tom smyslu, že má sporný doplňkový příspěvek, uvedený v příloze IIa nařízení č. 1408/71, zvláštní a nepříspěvkovou povahu, která podle článků 10a a 95b nařízení č. 1408/71 vylučuje jeho přiznání žadateli, který nemá v daném státě bydliště a který k 1. červnu 1992 nesplňuje jeho podmínku věku, nebo v tom smyslu, že tento příspěvek, který se považuje za dávku sociálního zabezpečení, musí být podle čl. 19 odst. 1 téhož nařízení poskytnut dotyčné osobě splňující podmínky přiznání bez ohledu na členský stát, ve kterém má bydliště?"

13. Žalobce a francouzská, španělská, italská a finská vláda a vláda Spojeného království, jakož i Komise Evropských společenství předložili písemná vyjádření. Francouzská a španělská vláda, vláda Spojeného království a Komise vyjádřily svá stanoviska ústně na jednání konaném dne 20. června 2006.

IV – Vyjádření zúčastněných

14. Žalobce ve sporu v původním řízení uplatňuje, že francouzský doplňkový příspěvek není zvláštní nepříspěvkovou dávkou uvedenou v čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71, ale dávkou sociálního zabezpečení, a to proto, že je poskytován poživatelům starobního důchodu bez jakéhokoli individuálního a diskrečního posouzení osobních potřeb. Navíc je doplňkový příspěvek podle žalobce, podporovaného v tomto španělskou vládou, nepřímo financován ze sociálních příspěvků.

Příspěvek je vyplácen z FSV, který je sám převážně financován prostřednictvím obecného sociálního příspěvku (dále jen „CSG"). Doplňkový příspěvek je tedy vyplácen bez ohledu na místo bydliště příjemce.

15. Francouzská vláda má za to, že dotčený příspěvek musí být považován za zvláštní příspěvkovou dávku ve smyslu čl. 4 odst. 2a a článku 10a nařízení č. 1408/71.

16. Podle uvedené francouzské vlády je doplňkový příspěvek zvláštní dávkou, protože má znaky jak dávky sociálního zabezpečení, tak dávky sociální pomoci.

17. Dávka se přidružuje nejprve k sociálnímu zabezpečení. Je přiznána pouze příjemcům starobního důchodu, kteří dosáhli věku 65 let nebo, v případě pracovní neschopnosti, věku 60 let. Odpovídá dávce ve stáří uvedené v čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení č. 1408/71, protože je přiznána jako příplatek k důchodu. Krom toho je přiznána bez jakéhokoli individuálního a diskrečního posouzení osobních potřeb příjemcům jedné nebo několika dávek ve stáří na základě vymezeném právními předpisy, a sice článku L 815-2.

18. Příspěvek se dále přidružuje k sociální pomoci. Cílem příspěvku je zajistit jeho příjemci minimální životní úroveň, nestačí-li k tomu jeho důchod. Doplňkový příspěvek je přiznán osobám, které dosáhly důchodového věku a jejichž celkový příjem je nižší, nežli prahová hodnota stanovená zákonem. Je přiznán bez podmínek týkajících se dob činnosti nebo placení příspěvků.

19. Francouzská vláda má krom toho za to, že dotčená dávka nemá příspěvkovou povahu. Jedná se o příspěvek solidarity financovaný z příjmů z daní, poskytovaný prostřednictvím FSV. Tyto daňové příjmy se skládají ze sociálního příspěvku solidarity hrazeného společnostmi, CSG a odvodu ve výši 2 %. Doplňkový příspěvek je tedy financován výhradně z povinných příspěvků, které jsou určeny k pokrytí obecných veřejných výdajů.

20. Komise a italská vláda vyjádřily stejné stanovisko jako francouzská vláda. Komise kromě toho poznamenala, že doplňkový příspěvek je vyplácen zdravotními a nemocenskými pojišťovnami, kterým je poté výše příspěvku proplacena FSV. Odpo-

vědnost za tuto dávku má tedy v konečném výsledku tento fond, a nikoliv zdravotní a nemocenské pojišťovny. Mimoto podrobnosti pro výpočet dávky a podmínky pro její přiznání nezávisí na příspěvku příjemce.

V – Přípustnost

21. Finská vláda ve svém písemném vyjádření uplatnila, že existují určité důvody, které vybízejí k prohlášení předběžné otázky předkládajícího soudu za nepřípustnou, neboť předkládací rozhodnutí neuvádí právní rámec položené otázky a omezuje se na odkaz na dotčená vnitrostátní právní ustanovení. Finská vláda má za to, že údaje poskytnuté předkládacím rozhodnutím nestačí k tomu, aby mohl Soudní dvůr poskytnout užitečnou odpověď, ani k tomu, aby vlády členských států a ostatní zúčastněné strany měly možnost předložit svá vyjádření v souladu s článkem 20 statutu Soudního dvora [6].

22. Poznámka finské vlády, podle které je právní kontext uvedený v předkládacím rozhodnutí příliš stručný, je opodstatněná. Předkládající soud se omezil na uvedení čísel dotčených článků. Zejména neposkytuje žádné vysvětlení ohledně podmínek, za kterých je doplňkový příspěvek přiznán, ohledně účelu tohoto příspěvku nebo ohledně způsobu, jakým je financován. Z tohoto důvodu požádal Soudní dvůr předkládající soud o upřesnění ohledně francouzských právních předpisů, která mu byla zaslána dopisem ze dne 10. května 2006. Zúčastněné strany se mohly na základě těchto informací vyjádřit k věci samé na jednání konaném dne 10. května 2006.

23. A jelikož vlády členských států a ostatní zúčastněné strany měly přece jen tuto možnost vyjádřit se na jednání k doplňujícím informacím, nevidím důvod k prohlášení dotčené předběžné otázky za nepřípustnou.

VI – Právní rozbor

24. Projednávaná věc vznáší otázku, zda francouzský doplňkový příspěvek představuje zvláštní nepříspěvkovou dávku uvedenou v čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71. Může-li být sporná dávka považována za zvláštní nepříspěvkovou dávku, může být nárok na doplňkový příspěvek omezen na osoby, které mají v daném členském státě bydliště podle čl. 10a odst. 1 uvedeného nařízení, pokud jsou uvedené dávky uvedeny

6 — Usnesení ze dne 2. března 1999, Colonia Versicherung a další (C-422/98, Recueil, s. I-1279, bod 5).

v příloze IIa téhož nařízení. Musí-li být naopak sporný příspěvek považován za příspěvek sociálního zabezpečení, použijí se obecná pravidla, a musí být tudíž odmítnuty podmínky bydliště v oblasti příspěvků v souladu s článkem 10 nařízení č. 1408/71.

25. Otázka použitelnosti článku 10a závisí na otázce, zda sporná dávka může být považována za zvláštní nepříspěvkovou dávku ve smyslu čl. 4 odst. 2a. Za účelem určení znaků takové dávky je třeba použít nařízení č. 1247/92, které vložilo do nařízení č. 1408/71 jak čl. 4 odst. 2a a článek 10a, tak i přílohu II. Třetí a čtvrtý bod odůvodnění nařízení č. 1247/92 poskytují přehled o kontextu a cílech tohoto nařízení. Zní následovně.

„vzhledem k tomu, že je rovněž nezbytné brát v úvahu judikaturu Soudního dvora, podle které některé dávky stanovené vnitrostátními právními předpisy mohou současně spadat do kategorie sociálního zabezpečení i sociální pomoci z důvodů jejich osobní oblasti působnosti, cílů a způsobů jejich použití;

vzhledem k tomu, že Soudní dvůr prohlásil, že některými svými znaky se právní předpisy, na základě kterých jsou takové dávky poskytovány, podobají sociální pomoci v tom, že potřeba je základním kritériem při jejich provádění, a podmínky nároku nejsou založeny na sčítání dob zaměstnání nebo příspěvků, zatímco podle jiných znaků se blíží sociálnímu zabezpečení v tom, že poskytování jimi stanovených dávek nezávisí na volném uvážení a že udělují příjemcům dávek právně vymezené postavení."

26. Body odůvodnění nařízení č. 1247/92 prokazují, že změny provedené tímto nařízením vycházely do značné míry z judikatury Soudního dvora, ve které Soudní dvůr prohlašuje, že některé dávky stanovené vnitrostátními právními předpisy mohou současně spadat do kategorie sociálního zabezpečení (které spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 1408/71 na základě čl. 4 odst. 1) i sociální pomoci (která je vyloučena z rozsahu působnosti uvedeného nařízení na základě čl. 4 odst. 4) z důvodů jejich osobní oblasti působnosti, cílů a způsobů jejich použití. Podobná dávka je tedy „smíšená" nebo „hybridní".

27. Jednou z prvních věcí, ve které Soudní dvůr rozhodl o smíšených dávkách, byla věc z roku 1987, ve které byl vydán rozsudek

Giletti a další. Soudní dvůr v ní přezkoumal otázku, zda doplňkový příspěvek vyplácený příjemcům starobního, vdovského a invalidního důchodu spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 1408/71 [7]. V této věci Soudní dvůr rozhodl, že příspěvek vyplácený FNS – jehož cílem je jednak zajistit potřebným osobám minimální prostředky pro obživu a jednak zajistit doplňkový příjem příjemcům nedostatečných dávek sociálního zabezpečení – spadá do systému sociálního zabezpečení ve smyslu nařízení č. 1408/71.

28. Výše uvedené rozhodnutí se týkalo francouzského doplňkového příspěvku vypláceného příjemcům starobního, vdovského a invalidního důchodu – který je rovněž předmětem probíhajícího sporu. Tento příspěvek byl ostatně předmětem pozdějšího řízení pro nesplnění povinnosti vedeného proti Francouzské republice [8], jehož ústředním prvkem bylo opětovně zachování podmínky bydliště pro přiznání doplňkového příspěvku určeného k zaručení minimálních prostředků pro obživu ve Francii. V tomto rozsudku se Soudní dvůr opřel o rozsudek Giletti a další [9] a odsoudil Francouzskou republiku.

29. Zejména v návaznosti na tento rozsudek bylo nařízení č. 1408/71 změněno nařízením č. 1247/92 tak, aby do rozsahu jeho působnosti byly výslovně zařazeny zvláštní nepříspěvkové dávky. S ohledem na vazbu, kterou mají tyto dávky se sociální pomocí, jsou však vyloučeny z obecného pravidla, podle kterého jsou dávky sociálního zabezpečení poskytovány do zahraničí.

30. Jak jsem již uvedl v bodě 25 výše, od pravidla poskytování dávek sociálního zabezpečení do zahraničí se lze odchýlit jen v případě dávek, které splňují podmínky čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71, tedy zvláštních a současně nepříspěvkových dávek, které jsou uvedeny v příloze IIa tohoto nařízení.

31. Podle judikatury je zvláštní dávka ve smyslu čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71 „charakterizována svým účelem. Musí nahrazovat nebo doplňovat dávku sociálního zabezpečení a musí představovat sociální pomoc, která je odůvodněna hospodářskými a sociálními důvody, a musí o ní být rozhodnuto podle právní úpravy stanovící objektivní kritéria“ [10]. Dávka bude nepříspěvkovou dávkou, je-li financována výhradně

7 — Rozsudek uvedený výše v poznámce pod čarou 5, bod 11.

8 — Rozsudek Komise v. Francie, uvedený výše v poznámce pod čarou 5, bod 6.

9 — Soudní dvůr se rovněž opřel o rozsudek ze dne 9. října 1974, Biason (24/74, Recueil, s. 999). Toto rozhodnutí se týkalo doplňkového příspěvku vypláceného příjemcům invalidního důchodu odebraného žalobkyni ve sporu v původním řízení poté, co se přestěhovala do jiného členského státu. Podle Soudního dvora nemohou členské státy na základě článku 10 nařízení č. 1408/71 podmínit přiznání daných příspěvků (včetně starobního a invalidního důchodu) tím, že příjemce příspěvku má bydliště v členském státu, který tento příspěvek vyplácí.

10 — Rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Skalka (C-160/02, Recueil, s. I-5613, bod 25).

prostřednictvím povinných příspěvků pokrývajících obecné veřejné výdaje. Rozhodujícím kritériem je v tomto ohledu kritérium skutečného financování dávky. Soudní dvůr posuzuje, zda je toto financování zajišťováno přímo, nebo nepřímo prostřednictvím sociálních příspěvků nebo z veřejných prostředků [11].

32. Mezi dávky, které Soudní dvůr považoval po přijetí nařízení č. 1247/92 za zvláštní nepříspěvkové dávky, patří příspěvek na výživu pro zdravotně postižené osoby [12], příspěvek na pečovatelskou službu pro zdravotně postižené osoby [13], sociální pomoc [14] a vyrovnávací přídavek pro samostatně výdělečné osoby v důchodu [15]. Mezi dávky, které Soudní dvůr nepovažoval za zvláštní nepříspěvkové dávky, patří lucemburský příspěvek v mateřství [16] a rakouský příspěvek ve stavu odkázanosti [17].

33. Doplňkový příspěvek, který je předmětem probíhajícího sporu, je uveden na seznamu zvláštních nepříspěvkových dávek ve smyslu čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71, který je obsažen v příloze IIa tohoto nařízení.

11 — Viz zejména výše uvedený rozsudek Skalka, bod 28.

12 — Rozsudek ze dne 4. listopadu 1997, Snares (C-20/96, Recueil, s. I-6057).

13 — Rozsudek ze dne 11. června 1998, Partridge (C-297/96, Recueil, s. I-3467).

14 — Rozsudek ze dne 25. února 1999, Swaddling (C-90/97, Recueil, s. I-1075).

15 — Rozsudek Skalka, uvedený výše v poznámce pod čarou 10.

16 — Rozsudek ze dne 31. května 2001, Leclere a Deaconescu (C-43/99, Recueil, s. I-4265).

17 — Rozsudek ze dne 8. března 2001, Jauch (C-215/99, Recueil, s. I-1901).

34. V projednávaném případě není zpochybněno, že francouzský doplňkový příspěvek se přidružuje k sociálnímu zabezpečení. Příspěvek je přiznán za účelem zvýšení důchodů sociálního zabezpečení. Souvisí s dávkami ve stáří uvedenými v čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení č. 1408/71. Příjemci ostatně přiznává právně vymezené postavení, protože instituce sociálního zabezpečení, které mají pravomoc přiznat tento příspěvek, nemají žádnou diskreční pravomoc ohledně situace nebo osobních potřeb. Pokud dotyčná osoba splňuje stanovené podmínky, má nárok na doplňkový příspěvek.

35. Zúčastněné strany nicméně rozděluje otázka, zda se doplňkový příspěvek přidružuje k sociální pomoci. Všichni účastníci řízení, s výjimkou žalobce, mají za to, že tomu tak je. Žalobce toto stanovisko zpochybňuje, ale na podporu svého stanoviska nepředkládá žádný argument.

36. Na rozdíl od žalobce mám za to, že doplňkový příspěvek má znaky sociální pomoci. Jeho cílem je zajistit příjemci v případě nedostatečného starobního důchodu minimální prostředky pro obživu. Tento doplňkový příspěvek je poskytován osobám, které dosáhly důchodového věku a jejichž celkové příjmy jsou nižší než zákonem stanovená minimální částka. Jeho přiznání není vázáno na žádnou podmínku týkající se dob činnosti nebo placení příspěvků.

37. Z předcházejícího tedy vyplývá, že francouzský doplňkový příspěvek má smíšenou povahu a musí být považován za zvláštní dávku.

38. Nyní je třeba přezkoumat, zda má uvedený příspěvek nepříspěvkovou povahu.

39. Předem je třeba poznamenat, že z doplňujících písemností a vyjádření francouzské vlády vyplývá, že doplňující příspěvek je ve Francii vyplácen příjemcům starobního, vdovského a invalidního důchodu z FSV prostřednictvím zdravotních a nemocenských pojišťoven a že FSV – a tedy nepřímo doplňkový příspěvek – je financován ze tří zdrojů. Toto financování je zajištěno především prostřednictvím sociálního příspěvku solidarity, který hradí společnosti a který je založen na dani z obratu společností povinných k dani právnických osob. Dále je zajištěno prostřednictvím odvodu ve výši 2 % z kapitálových příjmů nebo investičních výnosů fyzických osob, které mají bydliště ve Francii. Třetím zdrojem financování je konečně CSG, který se hradí z kapitálových příjmů, investičních výnosů, příjmů z her, jakož i z výdělečných příjmů a příjmů nahrazujících výdělek.

40. Žalobce ve sporu v původním řízení je toho názoru, že doplňkový příspěvek musí být považován za příspěvkovou dávku, neboť je financován z části nepřímo prostřednictvím CSG. Na podporu svého tvrzení žalobce odkazuje na rozsudek Komise v. Francie, jehož ústředním prvkem byl CSG [18].

41. V této věci Komise zahájila řízení pro nesplnění povinnosti z důvodu uplatňování CSG z výdělečných příjmů a příjmů nahrazujících výdělek zaměstnanců a samostatně výdělečně činných osob, které mají bydliště ve Francii, ale nepodléhají zde právním předpisům sociálního zabezpečení. Soudní dvůr měl za to, že CSG je na rozdíl od odvodů určených k pokrytí obecných nákladů orgánů veřejné moci určen specificky a přímo na financování sociálního zabezpečení ve Francii, přičemž odpovídající příjmy jsou přiděleny do Caisse nationale des allocations familiales, FSV a systémů povinného nemocenského pojištění. Podle Soudního dvora „je tedy cílem CSG financovat konkrétněji odvětví, která se týkají dávek ve stáří, dávek pozůstalých, v nemoci a rodinných dávek, které jsou uvedeny v článku 4 nařízení č. 1408/71“.

18 — Rozsudek ze dne 15. února 2000 (C-169/98, Recueil, s. I-1049).

42. Podle francouzské vlády Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku nerozhodl o tom, zda musí být CSG považován za daň, či nikoliv [19]. Soudní dvůr pouze rozhodl, že CSG má přímý a dostatečný vztah s právními předpisy upravujícími úkoly stanovené v článku 4 nařízení č. 1408/71, a musí být proto považován za odvod, na který se vztahuje zákaz placení dvojího příspěvku.

43. Jak správně poznamenává francouzská vláda, Soudní dvůr se při přezkumu existence případného porušení článku 13 nařízení č. 1408/71 v rozsudku ze dne 15. února 2000, Komise v. Francie, nezabýval otázkou, zda musí být dotčený odvod považován za „daň" nebo za „příspěvek".

44. Podle mého názoru nelze CSG považovat za pojistné nebo příspěvek na francouzský doplňkový příspěvek. Ti, co jsou povinni odvádět CSG, totiž nemají zvláštní nárok na příspěvek sociálního zabezpečení z titulu protiplnění za zaplacený příspěvek, zatímco všechny osoby s bydlištěm ve Francii, bez ohledu na to, zda vykonávají nějakou činnost, či nikoliv, mohou mít na základě tohoto kritéria bydliště nárok na sociální příspěvky financované prostřednictvím CSG, které jsou součástí národní solidarity, tedy příspěvky FSV. Placení CSG tedy nezakládá nárok na přímé a určitelné protiplnění ve formě příspěvku.

45. Je tedy třeba dojít k závěru, že francouzský doplňkový příspěvek musí být považován za zvláštní nepříspěvkovou dávku ve smyslu čl. 4 odst. 2a nařízení č. 1408/71.

46. Kromě toho bych se rovněž rád zabýval úvahou Komise, podle které by se žalobce případně mohl dovolávat přechodných ustanovení článku 95b nařízení č. 1408/71 [20].

47. Článek 95b odst. 9 stanoví, že uplatňování článku 1 nařízení č. 1247/92 nesmí vést k zamítnutí žádosti o zvláštní nepříspěvkovou dávku přiznávanou jako příplatek k důchodu, kterou podala dotyčná osoba splňující podmínky pro přiznání této dávky před 1. červnem 1992, i když má dotyčná osoba bydliště na území jiného členského státu než příslušného státu, pokud je tato žádost o dávku podána do pěti let ode dne 1. června 1992.

19 — Tamtéž, bod 32.

20 — Ve znění nařízení Rady (ES) č. 3095/95 ze dne 22. prosince 1995, kterým se mění nařízení č. 1408/71, nařízení (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1408/71, nařízení č. 1247/92 a nařízení (EHS) č. 1945/93, kterým se mění nařízení č. 1247/92 (Úř. věst. L 335, s. 1).

48. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že žádost o přiznání doplňkového příspěvku podaná žalobcem byla zamítnuta, protože nesplňoval ke dni 1. června 1992 podmínku věku uloženou články L 815-2 a R 815-2 CSS použitelnými v rozhodné době. Doplňkový příspěvek je vyplácen příjemcům dávek ve stáří, kteří dosáhli věku 65 let nebo, v případě pracovní neschopnosti, věku 60 let. Žalobce je ode dne 1. listopadu 1991 poživatelem starobního důchodu podle běžného francouzského důchodového systému, a nikoliv z důvodu pracovní neschopnosti, a tudíž se uplatní věková hranice 65 let.

49. Podle Komise by se měla uplatnit spíše hranice 60 let než hranice 65 let. Z písemností ve sporu totiž vyplývá, že žalobce má k dispozici španělský lékařský posudek, který uvádí, že je od roku 1991 v pracovní neschopnosti, který však nebyl vnitrostátním soudem považován z právního hlediska za platný dokument. Pokud by přitom byla použitelná věková hranice 60 let, mohl by se žalobce dovolávat čl. 95b odst. 9 nařízení č. 1408/71, jelikož by splňoval podmínky pro přiznání doplňkového příspěvku, a sice dosáhl věku 60 let před 1. červnem 1992.

50. Nejprve je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že v rámci rozdělení soudních pravomocí mezi vnitrostátní soudy a Soudní dvůr podle článku 234 ES má vnitrostátní soud, který jediný má bezprostřední znalost o skutkovém stavu věci a o argumentech přednesených účastníky řízení a jenž nese odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, lepší předpoklady k tomu, aby kvalifikovaně posoudil relevanci právních otázek vzešlých ze sporu, jenž mu byl předložen, jakož i nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro účely vydání svého rozsudku. Soudnímu dvoru však zůstává vyhrazeno, nejsou-li případně otázky formulovány náležitým způsobem nebo překračují-li rámec funkcí, které mu svěřuje článek 234 ES, určit ze skutečností předložených vnitrostátním soudem, a zejména z odůvodnění předkládacího aktu ta ustanovení práva Společenství, která s přihlédnutím k předmětu sporu vyžadují výklad [21].

51. Aby tak mohl Soudní dvůr poskytnout užitečnou odpověď soudu, který položil předběžnou otázku, může být přiveden k tomu, aby vzal v úvahu předpisy práva

21 — Viz zejména rozsudky ze dne 29. listopadu 1978, Pigs Marketing Board (83/78, Recueil, s. 2347, body 25 a 26) a ze dne 22. června 2000, Marca Mode (C-425/98, Recueil, s. I-4861, bod 21).

Společenství, na něž se vnitrostátní soud při formulaci otázky neodvolal. Je naopak věcí vnitrostátního soudu rozhodnout, zda se předpis Společenství, tak jak byl vyložen Soudním dvorem na základě článku 234 ES, použije na jemu předložený případ, či nikoliv [22].

52. Jak správně poznamenala Komise, je možné, že se žalobce bude moci dovolávat článku 95b nařízení č. 1408/71 a čl. 51 odst. 1 písm. b) a f) nařízení Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 1408/71 [23]. Toto posledně uvedené ustanovení zní následovně:

„Pokud osoba přijímající dávky, zejména

[...]

b) dávky ve stáří poskytované v případě pracovní nezpůsobilosti,

[...]

f) dávky poskytované pod podmínkou, že prostředky příjemce nepřevyšují předepsanou mez,

pobývá nebo má bydliště na území jiného členského státu, než ve kterém se nachází instituce příslušná pro vyplácení dávky, provádí na žádost uvedené instituce správní kontrolu a lékařské prohlídky instituce místa pobytu nebo místa bydliště příjemce postupy stanovenými právními předpisy uplatňovanými posledně uvedenou institucí. Instituci příslušné pro vyplácení dávky však zůstává zachováno právo zařídit prohlídku příjemce lékařem podle vlastního výběru."

53. Soudní dvůr navíc ve svém rozsudku Dafeki uvedl, že „v řízeních směřujících k určení nároků na sociální dávky migrujícího pracovníka, který je příslušníkem Společenství, jsou vnitrostátní instituce příslušné v oblasti sociálního zabezpečení a vnitrostátní soudy členského státu povinny respektovat obdobné osvědčení a akty týkající se stavu osob, které byly vydány příslušnými orgány jiných členských států, ledaže je jejich správnost vážně zpochybněna konkrétními důkazy vztahujícími se ke každému konkrétnímu případu" [24].

22 — Viz zejména rozsudek ze dne 20. března 1986, Tissier (35/85, Recueil, s. 1207, bod 9).

23 — Úř. věst. L 74, s. 1.

24 — Rozsudek ze dne 2. prosince 1997 (C-336/94, Recueil, s. I-6761, bod 21).

54. Z výše uvedeného vyplývá, že vnitrostátní orgán je vázán dokumenty vydanými příslušnými orgány jiných členských států z hlediska počátku pracovní neschopnosti a jejího trvání.

55. Je věcí vnitrostátního soudu určit, zda je článek 95b nařízení č. 1408/71, ve spojení s čl. 51 odst. 1 písm. b) a f) nařízení č. 574/72, použitelný v případě, který mu byl předložen, či nikoliv.

VII – Závěry

56. Navrhuji Soudnímu dvoru odpovědět na otázku položenou předkládajícím soudem následovně:

„Ustanovení článku 10a nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996, a přílohy II tohoto nařízení musí být vykládána v tom smyslu, že doplňkový příspěvek upravený v code de la sécurité sociale (zákoník sociálního zabezpečení) je zvláštní nepříspěvkovou dávkou ve smyslu čl. 4 odst. 2a téhož nařízení."